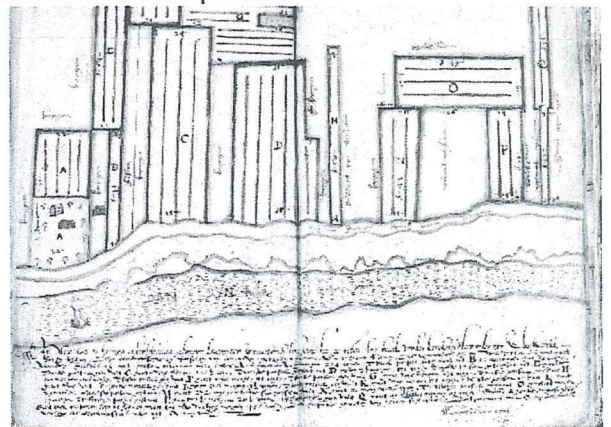


## Beste leden,

In november sluiten we aan bij het 750-jarig bestaan van de stad Rhenen en het 100-jarig bestaan van de Historische Vereniging Oud-Rhenen. We doen dat niet door in te gaan op de hele historische ontwikkeling van Rhenen, maar door twee gebeurtenissen uit het verleden aan bod te laten komen. Voor de pauze verhaalt Martijn Storms over historisch Rhenen van omstreeks 1600. Na de pauze zal Jan Maarten Doorman ons inwijden in een vliegongeval bij het Ingense Veer in 1918.

### De drie kaartboeken van Marcelis van Oort: Rhenen opgemeten rond 1600

Een belangrijke, en zeker de fraaiste, bron van gegevens over het vroegere grondbezit vormen de prekadastrale kaarten. Het zijn gedetailleerde, door bevoegde landmeters vervaardigde kaarten van stukken land. Soms werden de bladen over het grondbezit van één eigenaar ingebonden in een zogenaamd kaartboek. **Martijn Storms** is conservator kaarten en atlanten van de Universiteitsbibliotheek Leiden en voert in Utrecht een promotieonderzoek uit naar prekadastrale kaartboeken in Nederland. Drie van dergelijke boeken uit de periode rond 1600 bieden inzicht in het grondbezit in Rhenen. Ze zijn alledrie vervaardigd door de Utrechtse landmeter Marcelis van Oort. Het eerste kaartboek dateert van 1598 en is gemaakt in opdracht van het kartuizerklooster Nieuwlicht bij Utrecht. De twee andere kaartboeken maakte Van Oort in 1602 en hebben betrekking op het grondbezit van het gasthuis en van de Kerk en Vicarie van Rhenen. Uit het onderzoek bleek een duidelijke relatie tussen het vervaardigen van de kaartboeken en de Reformatie. Ook kwam naar voren dat perceelstructuren op zandgronden veel sterker aan verandering onderhevig kunnen zijn dan op klei- en veengronden.



### Een vliegongeval met een tweedekker bij het Ingense Veer op 28 februari 1918

**Jan Maarten Doorman**, bestuurslid van de Historische Vereniging Oudheidkamer Rhenen e.o., vertelt over het vliegongeval in de Rijn vlakbij Rhenen. Gedurende de Eerste Wereldoorlog zou de ontwikkeling van het vliegtoestel letterlijk een grote vlucht nemen. De vlucht die hier beschreven wordt eindigde echter abrupter dan de vlieger en de waarnemer lief was. Het toestel dat op weg was van het vliegveld Soesterberg naar de Belgisch Nederlandse grens bij Bergen op Zoom, kwam in een hevige sneeuw- en hagelbui terecht met als gevolg een onverwachte duikeling in de Rijn. De beide inzittenden werden ternauwernood gered van de verdrinkingsdood door snel handelen van omstanders. Het ongeval staat model voor de vele ongelukken die plaatsvonden in de pionierstijd van het vliegen.

Eén van de inzittenden, de waarnemer J.W. Wijn (1891-1965), werd later verantwoordelijk voor de fototechnische dienst van de Luchtvaartafdeling. Deze Luchtvaartafdeling (voorloper van de huidige Koninklijke Luchtmacht) heeft door middel van deze fotodienst veel van Nederland vastgelegd in fotodocumenten. Tijdens het onderzoek naar het vliegongeval ontdekte de heer Doorman door een toeval unieke persoonlijke familiale beelden die algemeen historische waarde hebben!



Waar: De Kargadoor, Oudegracht 36 Utrecht

Datum: dinsdag 11 november 2008

Tijd: 20.00 uur